

UNITÁRIUS ÉLET

XXVI. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM

1972. ÁPRILIS—JÚNIUS

PÜNKÖSD

Lélek és tűz, — pünkösdtől elválaszthatatlan fogalmak; vagyis az élet tartozékai.

A lélekkel, mint fogalommal a teremtés könyvének legelején találkozunk. A káoszból kialakuló élet kezdetén, a formák kialakulásakor, a föld és az ég megteremtése után „az Isten lelke lebeg vala a vizek felett”, — olvashatjuk. Majd nem sokkal e sorok után az ember teremtésével kapcsolatban így szól az írás: „és formálta vala az Úr Isten az embert a földnek porából és lehellett vala az ő orrába életnek lehelletét. — Így lőn az ember élő lélekké”. — Az ember születéséről vagy származásáról — valljuk meg őszintén — soha nem hangzott el még szebb meghatározás sem poézisben, sem filozófiában, sem az igazságokat kutató és az ismerni akaró igyekezet elmélyültségében.

S azóta a lélekkel, mint az ember létét meghatározó, és mint az ember tulajdonában levő szent erővel vagy hatalommal sokszor és sokat találkozunk. Amióta jegyzik az ember vagy az emberiség történelmét, azóta tudjuk, hogy a lélek s annak embert formáló ereje és hatalma döntően befolyásolta az életnek alakulását. Történelmi sorsfordulóknak hajnalán a lélek, — úgy is nevezhetjük: a szellem — minemúsége határozta meg kis vagy nagy közösségek, népek vagy nemzetek életének jóra vagy rosszra fordulását. S az út, melyen járnia kellett, legtöbbször attól függött, hogy ki vezette népét; milyen jövőt kutató szellemmel, milyen jövőt építő lelkiállattal vezette a reá bízottakat. Mert azoknak lelki állapota vagy helyzete az ő magatartásától függött. Igen, a lelkiállattól mindig — és kivétel nélkül — a magatartásban, a vállalt szerep vagy feladat milyenségében és betöltésében mutatkozik meg. Fényesen példázta ezt az ószövetségi zsidó nép élete és életsorsukban prófétáiknak hivatástudata. Mind-egy, hogy az ősi nomád élet, vagy a törzsi közösséget feladó nemzetti válás, vagy éppen a mai modern kor napjaiban jelentkezik-e és mutatkozik meg, de a lélek, a lelkiállattal, a szellemiséggel milyen volta, vagy egyáltalán létező volt-e, tarthat meg vagy bukthat el embert, embereket, népeket, nemzeteket.

Ha nem születnek tiszta és a lelkiállattal szent hevével megáldott emberek; népeknek, nemzeteknek vezetői és prófétáiként, kiktől a léleknek és a szellemnek nagyszerű kisugárzásait átvehetik a névtelen milliók, akkor siralmassá válik embermilliók élete. Lelketlen emberek lelketlen társadalma csak a szenvedés és nyomor honát teremtheti meg. De hát kell-e ezt bizonygatni és második világháborús, sőt bizonyos fokig még mindig két világháborús és azt megelőző események nemzedéke gyermekeinek?

De a tűzben is ez a kettősség jelentkezik. A mai fogalmazás értelmezése szerint a tűz is, mint a lélek, lehet pozitív, de negatív töltésű erő. És az embertől magától függ, hogy mivé teszi azt.

En a gyertyalángban találkoztam először vele. Szerettem eljátszani — s melyik falusi életformában felnőtt gyermek nem szeret — az otthon kandallójának paraszas, lángoló hasábjával. Nem tudom ma sem megmondani, hogy a láng színe, formája vagy melege vonzott-e inkább? Vagy pusztán a nagyszerűség; a tűzzel játszani? — De azt tudom, hogy e vonzalom rajzolta később elem Ábel tiszta tűzének ég felé

törő lángjait, míg Kain tüze égni nem tudott. Ez látta velem Ábrahám oltárán a hűség áldozati lángját, vagy Salamon templomának megváltásért esengő oltártüzeit. De lángok lobogása közben az égő csipkebokor fényénél hangzott el az a régi törvény is, mely évezredek előtekintésben elválasztotta a jót a rossztól, a silányt a nagyszerűtől, a tisztát a tisztátalantól és a nemeset a bűntől.

Az égi titán Prometheusz azonban nemcsak evégre ajándékozott meg vele, — s talán ezért is kellett elszenvednie a sziklához láncolatást. Mert fellobogtak a máglyák tüzei is, melyeken az örült császár égette a keresztényeket, s az inkvizíciók tüzei is, ahol viszont a „keresztények” küldték halálba az „eretnekeket”. A „háromszázévezrek” máglyáin mégis zsoldárokat énekeltek a halálba menők. Savonarola és Husz János máglyáinak fellobogó lángja oltártüzzé változott Dózsa György tüzes trónusának izzó lángja sokatmondóan világított bele az elsötétült magyar életbe. Münzer Tamás és a „kiátkozottak” tízezrei a lángok szikráinak szertehordozói tudtak lenni. Servét Mihály máglyájának lángja a kiengesztelődés szükségességre világított rá. Minden ilyen tűz végső fokon a forradalmak tüzeivé, a halálba menők zsoldáraivá, a szabadságdalok himnuszaiává vált. Trója lángokban bűnhődött, — Róma a lángokban tisztult meg. Égtek falvak és városok, de a Bastille is leomlott, hogy lángokban szülessen a Marseillaise és a Nemzeti dal. Dózsa, Rákóczi, Kossuth, Petőfi és Tánácsics népe önmaga döbbenetes felismerésének líra és lángostor gyújtotta fényében már nemcsak gyújtja, ápolja is a tüzeket, lelke hitével táplálja azokat, mert érzi, hogy szabadságra törő igyekezetében a tűzben edződik az emberlélek acélja. E tüzek fényénél lett látható a történelmi feladat a maga nagyszerűségében, de a pillanatnyi teendő nagyszerű volta is. De ez a tűz mutatta meg azt is, hogy az élet szépségeért vívott harcnak kik a szent megszállottjai s kik a képmutatói. Istenem, — hogy érezte és tudta ezt Ady, hisz így lán-golt fel az égig az ember-sors Illés próféta tüzes szerkerén.

Ez a tűz beszéde fáklyán és kohóban, máglyán, és kandallóban, pásztortüzek költészetében és lidércfények villódzásaiban, csillagok sugárfényében és vulkánok kitörésében. De ez a tűz beszéde a hajóágyúk tüzeiben és a Vietnamban, vagy bárhol lehulló bombák robbanásában, mert az ősi törvény nem változik, — nem változhat, hogy amint tűzben születik a kardpenge, úgy tűzben az ekevas is —, s ha tűzben születtek a halál zsoldárai, tűzben születnek a szabadság dalai is.

Miért nagy ünnepünk pünkösöd? — Mert lélek és tűz először találnak egymásra tudatos és tudatalatti formában egyaránt. Egymásra találnak és eggyé válnak, hogy lehessen a lélek „tüzes lélek”, — „lángoló lélek”, „meleget adó lélek”, „világosságot gyújtó szellem”. — Mert csak ez a „lélek” csak ez a „szellemiség”, csak ez a „lelkiállattal” tud irányt mutatni sorsdöntő kérdések tisztázását váró embermilliók számára. De a nagy közösségen belül, az egészet kitevő egy, a népet alkotó egyén, az ember életében is ez a tiszta lángot nyert vagy gyújtott lélek vagy lelkiállattal tisz-

tázza azt, hogy robotot végző szenvedője, jólelkű mestere, tiszta szívű művésze, vagy lánglelkű prófétája vagyunk-e, leszünk-e vagy maradunk-e életünknek és sorsunknak! Ez pünkösdi!

Még a kereszténységen belül is ez a tűz gyújtotta lélek-láng tisztázza azt a sokat vitatott nagy kérdést, hogy nem a hitelv a megejtő, az üdvösséget adó, — mert az ember míg szabad lesz és szabad marad,

szükségszerűen jó lesz, mert jó a világ és jó az ember, eredendően jó mind a kettő, s boldogsága és üdvössége mind a földön mind az égen elhatározás és cselekvés dolga. Pünkösdi elhatározás és pünkösdi cselekvés dolga, melyet az tűznek és a lángnak egységbe fonódott erői táplálnak,

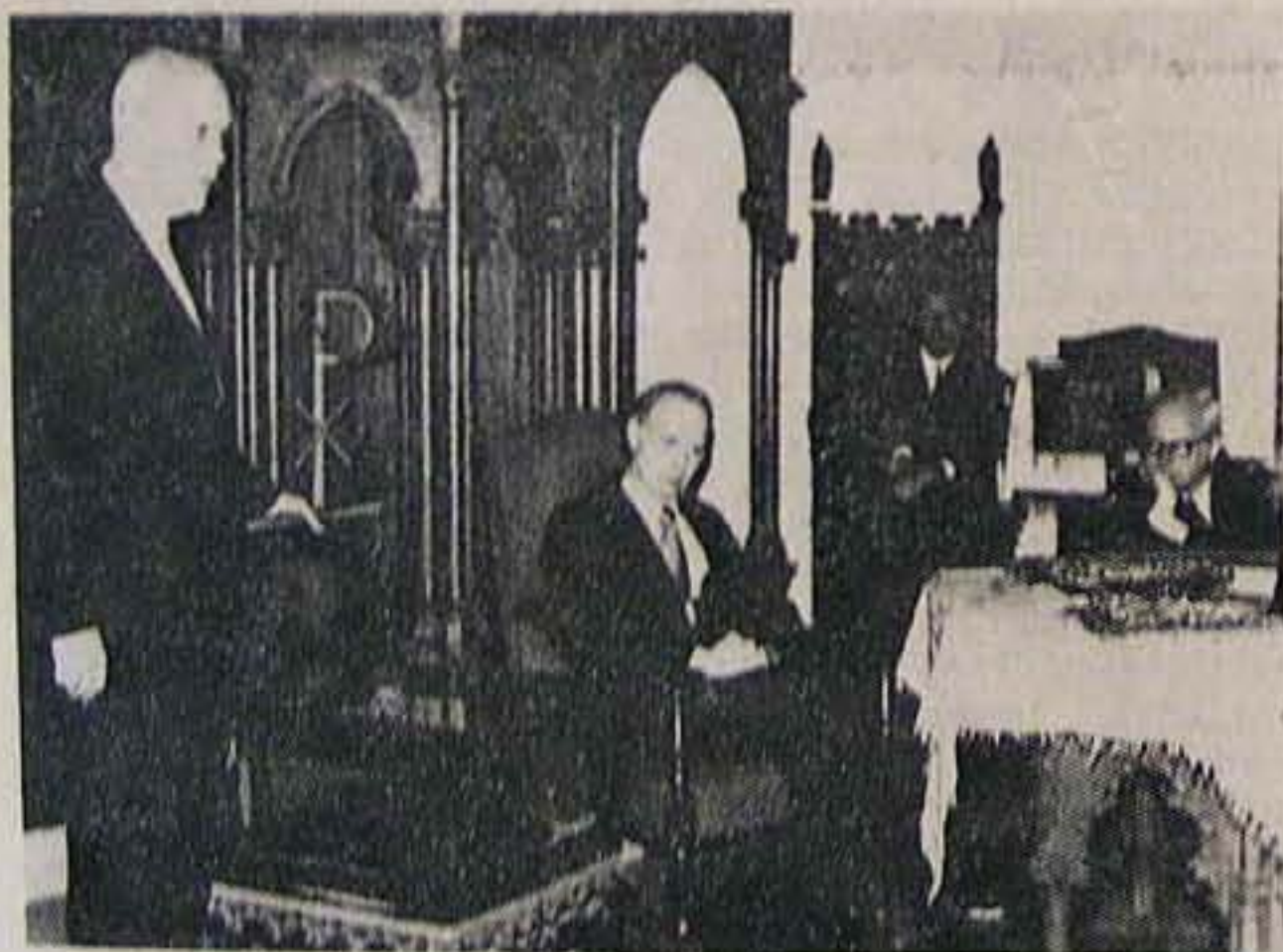
Husztli János

Dr. Robert N. West, az amerikai unitárius univerzalista egyház elnökének látogatása

Dr. R. N. West, az amerikai unitárius-univerzalista egyház 1969-ben megválasztott elnöke és felesége először tették látogatást három szocialista állam unitárius egyházainál, köztük hazánkban is.

Az 1972. ápr. 17-én Kolozsvárról vonattal ideérkezett vendégeket a pályaudvaron Bartók Béla főgondnok fogadta, püspök és előadó társaságában. Délben Bartók Béla főgondnok és felesége adtak ebédet tiszteletükre, melyen jelen volt dr. Mayer János magyar származású kanadai professzor hívünk is, aki Rochesterben (USA New York állama) ismerte meg West elnököt, akkor még fiatal lelkészt.

Délután 6 órakor a Nagy Ignác utcai templomban a Képviselő Tanács, a budapesti, pestlőrinci és dunatiszaki gyülekezetek presbitériumaival együtt tartott ülésen fogadta és üdvözölte a kedves vendégeket. Bajor János főjegyző imája és bibliaolvasása után Bar-

tók Béla főgondnok magyar és angol nyelven nyitotta meg az ülést és köszöntötte a vendégeket. Uher Zsita operaénekesnő, Kistétényi Melinda professzorasszony orgonakíséretével Bach és Bizet műveiből énekelt.

Ferencz József dr. püspök ugyancsak magyar és angol nyelven mutatta be a vendégnek egyházunkat, a megjelenteknek pedig vendégünket, majd tolmácsolta dr. Robert N. West elnök felszólalását. West elnök feleségét Vadady Albertné a budapesti gyülekezet gondnoka köszöntötte angolul és virággal kedveskedett vendégünknek.

Másnap de. városnézés közben a vendégek megtekintették a Hógyes Endre utcai templomot és gyülekezeti termet, ahol Bencze Márton lelkész és felesége fogadták és kalauzolták őket.

Dr. West elnököt fogadta az Állami Egyházügyi Hivatal elnökhelyettese, Balló István miniszterhelyettes, Grnák Károly főosztályvezető társaságában. A vendéget főgondnokunk és püspökünk kísérte el a fo-

adásra. A beszélgetés rendjén West elnök elítélte a vietnami agressziót, valamint a napokban történt újabb embertelen bombázásokat. Az elnökhelyettes hangsúlyozta, hogy hazánk és annak új társadalmi rendje, amikor a vietnami háborúval kapcsolatosan elítéli az amerikai kormányzat erőszakos cselekedeteit, nem felejt el azt, hogy az amerikai nép nagy tömegei, köztük több egyházi vezető és a vallásos emberek is, bátran képviselik azt az álláspontot, mely az amerikai haderőnek Vietnamból való mielőbbi és feltétlen kivonását kívánja.

Délben a vendégek megtekintették a renoválás alatt álló pestlőrinci unitárius templomot és gyülekezeti termet, ahol László Andor lelkész és dr. Bartalis Akos gondnok köszöntötték meleg szavakkal a körükbe érkezetteket. A gyülekezet tagjai közül is többen jelen voltak a templomban és az asszonyok friss virágcsorakokkal elhalmozták az elnök feleségét.

A délutáni városnézés után este a vendégek dr. Jakab Dezső és felesége otthonának voltak kedves vendégei.

A látogatás rendjén dr. West elnök, a maga és az amerikai unitáriusok nevében személyesen is kifejezte részvétét özv. Filep Imréné főtisztelendő asszonynak, férje váratlan elhunyt alkalmából, akinek 1969. évi amerikai látogatására szeretettel emlékezett vissza.

Szerdán reggel a vendégeket főgondnok és püspök kísérték ki a repülőtérre, ahonnan tovább utaztak Prágába.

Alkotmányunk

Hazánk több mint ezer éves történelmében először 1949-ben, felszabadulásunk után néhány esztendővel, hozott létre országgyűlésünk olyan alkotmányt, amely biztosította a dolgozó nép jogait: „A Magyar Népköztársaság állampolgárai a törvény előtt egyenlők és egyenlő jogokat élveznek. Az állampolgároknak nem, felekezet, vagy nemzetiség szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti”, — írja a 61. §. Ugyancsak az 1949. évi Alkotmány szövegezi le, a 63. §-ban: „A Magyar Népköztársaság biztosítja az állampolgárok lelkiismereti szabadságát és a vallás szabad gyakorlásának jogát. A lelkiismereti szabadság biztosítása érdekében a Magyar Népköztársaság az egyházat külön választja az államtól”.

Folyó évi április 19-én alkotmánymódosítást hajtott végre az országgyűlés, érintetlenül hagyva természetesen az alapelveket, azokat is, amelyeket fent idéztünk.

Az 1949. óta eltelt 23 év alatt a szocialista felemelkedés útját járja népünk. Nagy munka és állhatatos harc eredménye ez a folytonos előrelépés. Népünk egységesen állott és áll a haza felvirágoztatásának szolgálatába. „Ma együtt tevékenykedik a magyar munkás, paraszt és értelmiségi; az ország javán közösen munkálkodik kommunista és pártonkívüli, hívő és nem hívő”, — amint azt Kádár János, az MSZMP főtitkára hangsúlyozta felszólalásában az alkotmánymódosításról szóló törvényjavaslat tárgyalásakor. Valójában olyan változások mentek végbe hazánk és népünk életében, mennyiségi és minőségi vonatkozásban egy-

aránt, olyan új munkaterületek nyíltak meg előttünk s olyan feladatok elvégzését kell magunkra vállalnunk az elmúlt 23 év szocialista fejlődésének eredményeképpen, hogy szükségessé vált mindezeknek legfőbb alaptörvényünkben, az Alkotmányban való lerögzítése.

A módosított, ill. jelen Alkotmányunk 68. §-ában olvashatjuk: „Minden állampolgárnak joga van arra, hogy részt vegyen a közügyek intézésében, kötelessége, hogy közmegebízását lelkiismeretesen teljesítse”.

Ez a paragrafus is tálcán kínálja minden becsületes és hazáját szerető magyar állampolgárnak, hívőnek és nem hívőnek, hogy dolgozzék tovább népünk felemelkedésének nagy ügyén. Munkánkkal biztosítjuk megszülető gyermekeinknek és unokáinknak a boldogabb életet, ifjúságunknak a felkészülést az életre, népünk derékhadának, a dolgozók millióinak pedig a kulturált munkakörülményeket és fejlett technikát, olyat, amely a nemes humánus szellemében az embert szolgálja. Munkánkkal biztosítjuk népünk békéjét s vívunk ki méltó helyet magunknak a szocialista fejlődés útján járó népek nagy táborában. Mindannyiunk szívós munkája a legfőbb biztosítéka a humánus, tehát szocialista gondolkodásmód és erkölcs térhódításának, a tehetségek kibontakoztatásának, az irodalom s általában a művészetek felvirágzásának.

A kiteljesedő élet nagyszerű lehetőségét látjuk magunk előtt mi unitáriusok s hogy így legyen, mi is szívvel lélekkel dolgozunk érte.

A Hazafias Népfront V. kongresszusa

Április 26—27—28. napjain tartotta V. kongresszusát a Hazafias Népfront. Az összesereglett 800 küldött, népünk minden rétegét képviselve, országos jelentőségű feladatokkal foglalkozott, melyet jelez a kongresszus öt munkabizottságának a jelentése is. Ez az öt munkabizottság — gazdaságpolitikai; város- és falu fejlesztési; szocialista hazafiság és nemzetköziség, művelődéspolitikai; munkastílus és munkamódszer kérdéseivel foglalkozó munkabizottságok — népünk jobb és teljesebb életét elősegítő tervekkel jelent meg a kongresszus előtt s elnevezésükben is kifejezik azt a széles munkamezőt, amelyen társadalmunknak minden becsületes tagja, hívők és nem hívők egyaránt, megtalálják népünk felemelkedéséért végzendő munkájuknak a legmegfelelőbb területet. Ezek a munkabizottságok olyan tervekkel és javaslatokkal álltak a kongresszus elé, amelyekkel kapcsolatban a népfrontgyűléseken mintegy 500 ezren nyilvánították véleményüket, 30 ezer javaslatot terjesztettek elő s ezeket 3600 népfront-bizottság karolta fel és örködött a felett, hogy ne maradjanak pusztába hangzó szavak. A Hazafias Népfront V. Kongresszusa kinyilvánította egész társadalmunk részvételét az előttünk álló nagy gazdasági feladatok szocialista szellemben való megoldásában; a városok és a falvak, általában a települések olyan irányú fejlesztésében, hogy dolgozó népünket kielégítsék és szolgálják; továbbá magyar népünk szocialista szellemű orientálásában; a közművelődés egyre intenzívebb fejlesztésében, színvonalának állandó emelésében.

A Hazafias Népfront eddigi tevékenységét s jelen kongresszusának lelkes hangulatát s jövőt építő szándékát ismerve, meg vagyunk győződve afelől, hogy az egész országot behálózó 3600 népfrontbizottságon keresztül a munkának az esztendei következnék. Ebben a munkában részt vesznek, szívvel és lélekkel egyházainknak hívei, akik dolgozó népünk öntudatos tagjai, szocialista hazánk hűséges fiai. Annál is inkább részt vesznek ebben a munkában az egyházak hívei, mert látják, hogy lelkeszeik és legfelsőbb egyházi vezetőik magukénak tekintik a Hazafias Népfront programját s azért készek munkálkodni.

A Hazafias Népfront V. Kongresszusa előtt április 13-án Bencsik István főtitkár sajtótájékoztatót tartott a világi és egyházi sajtó képviselőinek, melyen az Unitárius Élet részéről Bencze Márton, a szerkesztőbizottság vezetője vett részt. Másnap tájékoztatta az egyházak vezetőit a kongresszus nagyhorderejű munkájáról s a kongresszus utáni gyakorlati tennivalókról, ahol az unitárius egyházat dr. Ferencz József püspök képviselte, ki felszólalásában a népfront-politika egyre intenzívebb térhódításának fontosságát hangsúlyozta.

A kongresszus végül éles hangú nyilatkozatában megbélyegezte az amerikai imperializmus újabb indokínai háborús cselekményeit, népiértő terrorbombázásait, s együttérzését és segítőkészségét fejezte ki e térség népeinek szabadságharca iránt.

A kongresszus ülésein lapunkat Bencze Márton képviselte.

Bemutatták Budapesten a „Vendégséget”

1971. december 29-én mutatták be először és azóta is játsszák a Pesti Színházban, Páskándi Géza sokat vitatott unitárius tárgyú drámáját, a „Vendégséget”. Aggódással vártuk a bemutatót. Vajon hogy valósulnak meg a színpadon az író elképzelései? Hogyan fogadják a nézőtér és a „mi közönségünk”, az unitárius nézők a darabot? A függöny legördült az utolsó jelenet után és aggódásunk megszűnt. A teljes dráma ismeretében írhatunk most már róla, unitárius szemmel. „Teljes drámát” írtam, mert bármilyen kitűnő is a színdarab olvasva, teljessé csak az író, a rendező, a színészek és a díszlettervező együttes munkájának eredményeként lesz.

„A történeti dráma”

A szerző nevezi annak művét, mikor pedig történetiségét kétségbevitte, így nyilatkozott: „Egyszerre akartam történelmi drámát és pszichológiai írni. Az író számára soha nem kötelező a történeti hűség”... „Ez a dráma az elvek, az észérvek, önhitegető, önámító lelkiismeretszibbasztó menedéke mögé húzódozó értelmiségi tragédiája.” Itt van a történetiség problémájának kulcsa. Az író nem akarta Dávid Ferencet történeti tablóképpé merevíteni. Mégkevésbé akart „újszemponturni történeti megvilágítást” elkövetni rajta. Egyszerűen megragadta egy rendkívüli történeti szituáció: a püspökhöz beszállásoltak egy olasz származású unitárius hittudóst — talán azért, hogy újításai helytelenségéről meggyőzze, talán azért is, hogy besűgja — és ennyi a történetiség. Ezt a szituációt az író, embert-érző szuverenitással úgy bontakoztatja ki, ahogy tehetsége, meggyőződése, emberismerete és írói becsülete azt megengedi. Felfogásával lehet vitatkozni, azt lehet kritizálni, de a kritérium nem a történelmi tények valósága, hanem az emberi lélek ismerete és irodalmi-dramaturgiai szempontok lehetnek csupán. A vitakérdés itt csak az lehet: megértette-e az író, és meg tudja-e éreztetni a közönséggel, mi folyhatott le a történelem által diktált körülmények között, azon a bizonyos vendégségen?! Miért nagy ember Dávid Ferenc gyengeségei ellenére is? Miért bukásra ítélt negatív hős Socino, még ha vannak is rokonszenves vonások vívódásában. Ilyen mértékkel feltétlenül jeles osztályzatot érdemel a Vendégség. A változtatások a történeti tényeken, a dráma lélektani egysége és a szereplők lelki kibontakoztatása érdekében történtek.

„A pszichológiai dráma”

Túlmege a történeti kereteken. Egy minden korszakban előforduló emberi magatartást elemez: az árulást, a besűgást. Amit ezen a téren ad Páskándi, az az emberi lélek természetrajza. Tudományos, kézikönyvekbe kíváncsok pontossággal és mégis tisztult, megértő emberséggel. (Érdekes Jagamas Ilona elemzése: „Az új hullám ürügyén” Népszava 1971. február 6.) Nincsen a drámában „eredendően” szent áldozat, vagy gonosz áldozó. Csak emberek vannak, akiket sorsuk sodort szerepükbe. Ez egy pillanatig sem jelenti azonban azt, hogy deheroizáló korunk divatja szerint, nincs emberi nagyság a darabban. Sőt... Az író állást foglal, értékel is. Socino — rokonszenves vívódásai ellenére is — elbukik erkölcsileg, összeomlik lelkileg. És ezt igazságosnak érezzük. Dávid Ferenc pedig — bármennyire eldöntött sorsa a mártírium — tudatos áldozatvállalásával szentté és tisztává válik, gyengeségei ellenére is. Páskándi drámája a görög sorstragédiák mélységével és emberábrázoló gazdagságával rokon, modernizált formában fejlesztve tovább a klasszikus hagyományokat. Vallásalapító püspökünknek olyan emléket állít, amelyért csak hálásak lehetünk. Nem unitárius barátaim és ismerőseim közül senki nem akadt fenn a darab triviálisnak látszó, de lélektanilag indokolható részein, de nem egytől hallottam, félelmetes lehet ereje annak az eszmének és hitnek, amellyel így tudta vállalni sorsát a püspök! Nagyszerű ember lehetett az a püspök, aki ezt a sorsot így vállalta.

S talán itt van ellenvetésünk Páskándi filozófiai fel-

fogásával szemben. Ő a történeti szituációt egzisztencialista szemüvegen nézi. Az áldozat és besűgó korrelációjának — ha úgy tetszik, szimbiózisának problémáját csak az egyén problémájának látja. És ez nagyon egysíkú kép. Az áldozat egy eszméért nagyon tragikus az önfeláldozó szempontjából, de vigasztaló és felemelő a közösségre nézve, amelyik megérte ezt az áldozatot, sőt „életre ítéltetett” az áldozattal. Az kétségtelen, hogy a „vendégség” szituációban csak annyi volt szabadsága Dávid Ferencnek, hogy az értelmes és ostoba besűgás között választhatott. De az is igaz, hogy a szituációt maga teremtette, mert nem volt hajlandó feladni hitét és emberségét, az új fejedelem beköszöntésekor. Neki lett igaza! Ő ugyan elpusztult, de közössége tovább élt és él ma is.

A dráma szerkezete, a szereplők jelleme,

sőt a díszletek, fényeffektusok, a szimbolikus cselekedetek és nem utolsósorban a költőien szép nyelv, szerves alkotórészei — teljes harmóniába olvadva össze — a szerző mondanivalójának. Ritka darab az, ahol az író ennyire rendező és díszletező egy személyben. A díszlet a színpad, kellékeivel együtt, szimbolikus szereplővé válik. A szereplők sem mondhatnak mást — úgy érezzük — mint amit mondanak, és nem viselkedhetnek másként, mint ahogy viselkednek, különben megbomlik a darab harmóniája.

Ennek a harmóniának legfőbb biztosítója a püspök. „A csendes tölgy”, ahogy alakítója mondta. Ő már leszámolt mindennel. Nem evilági állhatatossággal megy sorsa elé. Vigasztal, segíti árulóját, hogy jól végezhesse munkáját. Ebben a csendes tölgyben félelmetes lelkierő szunnyad. Humanista emberségével — egy kicsit „advocatus diaboli” módján térdre kényszeríti besűgóját, cselekedeteiről, erkölcsösködő érveléséről mindenféle álerköcsi frázist leperegtet, és marad az árulás, a maga meztelen valóságában.

Páskándi Socinóját egészen más fából faragták. Sorsát, elvállalt feladatát, ő is tisztán látja, de állandó látzat-önigazolásokat keres tetteire. Először csak akkor vállalja a besűgást, ha meggyőződésből teheti. Csípősgúnyos ríposztózással vág vissza a szolgálatait számon kérő Blandratának. Azután „jó” áruló akar lenni, Dávid Ferenc érdekében. Látszat emberségének frázisai azonban lassan szétporladnak, és marad valóságos, kendőzetlen szerepe. Igazságosnak érezzük lelki összeomlását.

Az egész darab legproblematisabb alakja Mária, a cselédlány. Tegyük hozzá, a két férfival való kapcsolata miatt a legtöbb ellenérzést is ő váltotta ki az unitárius nézők közül. Kétségtelen, hogy ő az egyetlen költött személy a darab szereplői között. Alakja, szerepköre rendkívül sokrétű. Ellenpólusa az értelmes besűgónak és megtestesítője a testi embernek, Dávidék intellektualitásával szemben. Blandrata végső kényszere Socino renitenskedésekor. Ugyanakkor a földi relációknak olyan kapcsolatát viszi a darabba (férfi-nő kapcsolat), amely nélkül nem teljes az élet. Ha mindehhez hozzátesszük, hogy alakjának hasonmása Páskándi más színdarabjában is fölbukkan, hogy szerepének elemzése rendkívül komplikált. Kétségtelen, hogy nem történeti személy, kétségtelen, hogy sokszor megdöbben a nézőt, mégis — úgy érezzük — lélektanilag szervesen beletartozik a dráma együttesébe.

Az előadás megtalálta a darab lényegét.

Básti Lajos püspökalkatása kitűnő. Minden mozdulatában, szavában a Páskándi-álmodta Dávid Ferenc beszél és mozog. Különösen nagyszerűen érvényesül ajkán az író nagyon szép magyar nyelve.

Socino — Darvas Iván — valóban „az elvek... önámító lelkiismeret-zsibbasztó menedéke mögé húzódozó értelmiségi” figurája. Hirtelen kitöréssel, gyors visszavágással a Blandratával való vitái során, a püspököt sokszor a szeretetig tisztelő hódolatában emlékeztetett alkotott.

Bárdi György Blandratája élethű. Méltóságos, amikor

a lejedelmi szót képviseli, merev és szenttelen, ha aljas, hamis esküvő, de felcsattanóan emberi, amikor Socino elevenére tapint.

Szegedi Erika Mária-alakítása problematikusabb, mint ahogy szerepe is az a darabban. Az éles, kirobbanó részeknél emberi, de mintha nem tudta volna teljesen érzékeltetni a változást, ahogy az alázatos, féleszü kis cselédből a két intellektus zsarnokává változott. Ennek ellenére beolvad ő is az együttes harmóniájába.

A rendezői felfogást illetően már több a kifogásunk mint a szereplőkkel kapcsolatban. Amikor ugyanis örömmel állapítjuk meg, hogy a rendező néhány triviális vonást egész finom eszközökkel simított el, ugyanakkor sajnálunk kell, hogy néhány dologban — érzésünk szerint — túlmént Pánkándin. Sajnálatos, hogy a bevezető szövegből kifelejtette, vagy kihagyta azt, hogy Mária költött személy. Mária és Socino nyíltszíni „sexteit”-je pedig diszsonáns volt az előadás összhangjában. Nem értjük miért gyilkoltatja le — vagy legalábbis ilvet sejtet a rendező — Mária-t Socinóval, krimikből jól ismert magnetofonzörejek aláfestésével. Ez lélektani képtelenség. Socino az észérvek embere, egy egészen meghatározott szerepkörrel. Eljátszozgathat a gondolat-
tal: „Megölöm Dávid Ferencet, hogy üldözhető bűncse-

lekményt kövessék el, és méltó legyek a büntetésre, mert a besúgásra nincs paragrafus!” A gyilkosságot azonban ténylegesen végrehajtani gyáva lett volna. A dráma egész további kifejtése hamissá válhat a gyilkossággal.

Nem értünk teljesen együtt a kosztümmel és a díszletezéssel sem. Pánkándi egészen pontosan meghatározza a miliót. Ebben minden bútordarabnak, takarószínek, karácsonyfa-szimbólum misztikus feltűnésének jelentősége van. Kár volt ezt elhallgattatni pillanatnyi ötlettel. Végző képében azonban az egész előadás szép volt, méltó a darabhoz.

A függöny legördült a Vendégség utolsó jelenete után. Kritikusként érkezünk a színházba. Felajzva az ellenérvek seregével, felháborodva a „történetiellenesség” mérenyületén. Aztán találkoztunk a halk szavú tölgyvel, a vergődő besúgóval, az esztelen hússal, a cinikus doktorral, a gyűlölködő, hirtelen vővel. Meghallgattuk a „csend zsoldárát”. Érzésünk e „vendégség” után: tisztelet és becsület az íróknak és a művészeknek, akik ennyire el tudták feledtetni velünk a vendégség történetiségét, és bemutatták a „történelem-főlötti” emberit.

Szász János

A romániai unitárius egyház püspökválasztó zsinata

A romániai unitárius egyház Székelyudvarhelyt 1972. március 19-én tartott zsinati ülésében, teljes egyhangúsággal megválasztotta az egyház huszonnyolcadik püspökét, dr. Kovács Lajos teológiai professzor, eddigi egyházi főjegyző-püspök-helyettes személyében.

Budapesti gyülekezetünk egyik presbitere rokonlátogatóban Romániában tartózkodott, jelen volt a zsinaton, és az ő elbeszélése alapján közöljük az alábbiakat.

A zsinati ülést dr. Barabássy László főgondnok nyitotta meg, Őrmössy Gyula közügyigazgató esperes imája után. Az istentiszteleten Kolcsár Sándor marosvásárhelyi esperes prédikált, ezt követően dr. Kovács Lajos, akkor még püspök-helyettes, felszentelte a következő fiatal lelkészeket: Bíró Barna aranyosrákosi, Keresztes Sándor csehétfalvi, Kiss Ákos sepsiszentkirályi, Kiss Gergely tordátfalvi, Rázmány Csaba alsóboldogfalvi és Zsigmond Csaba kobátfalvi lelkészeket. Az istentisztelet úrvacsoraosztással folytatódott, ágendát mondott Török Áron énlaki lelkész. Több száz ember vett úrvacsorát.

Az istentisztelet után került sor a püspökválasztás eredményének kihirdetésére. Az összes szavazatot, egy kivételével, dr. Kovács Lajos

A székelyudvarhelyi unitárius templom

kapta. Az eredmény kihirdetése után dr. Kovács Lajos püspök letette az egyházi esküt. A megválasztott püs-

pököt előbb dr. Barabássy László főgondnok, majd a romániai Vallásügyi Hivatal képviselője, Duldner úr köszöntötte magyar nyelven. A szép templomi ünnepség Nagy Béla sinfalvi lelkész-esperes imájával ért véget. A megjelentek a dombói daldárda énekében gyönyörködtek.

Az ünnepséget követő szokásos közebéden az új püspök köszöntötte a kormányt, majd dr. Mikó Imre v. főgondnok — az 1968. évi zsinati ünnepségek irányítója — köszöntötte dr. Kovács Lajos püspökben a nagy költőpüspök, Kriza János dedunokáját, akitől az egyház egy új korszaknak az irányítását várja. Személyisége alkalmas arra, hogy mind az egyházon belül, mind azon kívül, a közös tanácskozásokon alapuló, megfontolt és építő cselekvés embere legyen, aki egyháza élén a béke megvalósítását szolgálja. Dr. Szász Dénes székelyudvarhelyi esperes mint házigazda köszönte meg a megjelentek érdeklődését.

Úgy értesültünk, hogy az állami eskü letétele után, előreláthatólag június 11-én vagy valamelyik későbbi vasárnapon kerül sor egy Kolozsvárt megtartandó zsinaton az új püspök ünnepélyes beiktatására.

Dr. Kovács Lajos püspöknek jó egészséget és Istentől sok áldást kívánunk elkövetkezendő nehéz munkájához.

Külföldi hírek

A Heidelbergben, 1972. augusztus 15–25 napjain tartandó IARF világkongresszusra már eddig is szép számmal jelentkeztek a különböző európai és tengerentúli országok unitárius és haladó azeltemű egyháza. Az ősi egyetemi város csendje megfelelő keretet biztosít arra, hogy a kongresszus tagjai a teológiai kérdések mellett korunk égető problémáival is foglalkozzanak.

Dr. Dana McLean Greeley, az IARF elnöke a kongresszust megelőzően tu-

ristacsoportot vezet Csehszlovákiába, Romániába és hazánkba. A csoport csak két napig tartózkodik Budapesten, jelen lesznek augusztus 6-án, vasárnap dé. 11 órakor a Nagy Ignác utcai templomban tartandó istentiszteletünkön. Reményünk van arra, hogy ez alkalommal dr. Greeley fog tolmácsolás mellett, angol nyelven prédikálni. Dr. Greeley személye jól ismert lapunk olvasói előtt. Evek óta az élen járt az amerikai polgárjogi harcokban, egyike volt az első egyházi vezetőknak, akik az Egyesült Államokban elítélték a vietnami háborúba való amerikai beavatkozást, s ma mint az IARF elnöke, még szélesebb munkamezőn maradt hűséges régebbi állásfoglalásához.

A csehszlovákiai unitáriusok április 9-én ünnepi ülésen emlékeztek meg egyházuk megalakulásának ötvenedik évfordulójáról. Idézték a mártírhalált halt alapító dr. Norbert F. Capek emlékét, valamint az azóta szintén elhalt, sok érdemet szerzett egykori vezető lelkész, dr. K. J. Haspl emlékét. Dr. Haspl lelkész özvegyét, aki egyébként az alapító leánya és saját maga is okl. unitárius lelkész, tb. elnökké, Stanislav Hotek mérnököt pedig országos elnökké választották meg. Az egyház moderátor lelkésze, továbbra is dr. Dusan Kařka lelkész, aki jelen volt novemberi beiktató zsinatunkon.

FŐVÁROSUNK SZÁZÉVES

100 esztendővel ezelőtt egyesült Buda, Pest és Óbuda. Ez az alkalom nemcsak történelmi visszapillantásokra ad alkalmat, hanem számadásra is. Jómagam több mint negyven esztendeje megszakítás nélkül fővárosunk lakója vagyok. Így érzékelnem tudom azt a nagyarányú, hatalmas iramú fejlődést, mely különösen az utolsó két évtizedben a szemük láttára történt.

Budapest városképe gyönyörű, mondják az ide látogató külföldiek. Velük együtt mi is, akik sokszor megfordultunk idegen országokban, bizvást elmondjuk azt is, hogy Budapest ma már világváros. Ez nem jelenti azt, hogy nincsenek tennivalóink. A főváros elkészíti a maga terveit az elkövetkező esztendőkre, és bizton meg is valósítja majd. Vajon mit tehet ezek érdekében egy egyszerű fővárosi lakos, aki unitárius ember. Nem minden hívünk hiszi el, hogy nagyon sokat. A városra legyünk büszkék, szeressük és építsük. Tartsuk tisztán,

gondozzuk gyermekeink, unokáink játszótereit, ápoljuk fővárosunk szép parkjait, sétányait.

Alig néhány esztendővel a három város egyesülése előtt 1869 júniusában tartották az első unitárius istentiszteletet Budapesten, a reformátusok szeretettel átengedett tanácstermében. A jövő esztendőben, 1973-ban lesz száz éve annak, hogy a budapesti unitárius leányegyházközösség — mint a kolozsvári anyaegyház filiája — az evangélikusok hasonló szeretettel átengedett tanácstermében megalakult. A jövő évben részletesen megemlékezünk majd azokról, akik a mai fővárosi unitárius életnek száz évvel ezelőtti előfutárai voltak.

Köszöntjük fővárosunkat, mely a múltban és a jelenben is megértéssel támogatta a falai között gyarapodó unitárius gyülekezeteket.

F. J.

INDIAI JUBILEUM

Kétszáz évvel ezelőtt született Rammohun Roy, a társadalmi haladás előfutára

Egyformán tanulmányozta az Evangéliumot és a Vedantát. Mindkettőből azt tanította, hogy az Isten egy. Anélkül, hogy valaha is hallott volna az unitarizmusról, rádöbbsent a teizmus igazságára. 1818-ban tartja barátaival az első monoteista istentiszteletet Calcuttában.

Az Indiában dolgozó keresztény misszionáriusok ellenséges érülettel fogadták ezt a népe nyelvén tanító és a társadalmi kérdések iránt fogékony embert.

Rammohun Roy később Angliába is ellátogatott, onnan hazatérve megindítja harcát a kasztrendszer felszámolása érdekében. Követői egyházat alapítanak Brahma Samaj néven. Ez a név azt jelenti, hogy „Isten egyháza”, vagy ahogyan újabban értelmezik ezt a szót: „az Istent keresők szövetsége”.

India első reformációja, a buddhizmus, egy történelmi személy, Buddha körül kristályosodott ki. A Brahma Samaj egy eszme, Isten közvetlen keresése mellett tör lándzsát. Azt tanítják, hogy „Isten minden hatalomnak, erkölcsi tökéletességnek és szeretetnek szent forrása, a lelkek atyja, kivel az ember imájában közösségbe juthat. Az ember szellemi lény, erkölcsi egyénisége van s nem a sors tehetetlen játékszere, egyaránt képes a jóra és a rosszra, ezért tetteiért felelős.” A Brahma Samaj tanításaiban az ember egyénisége hangsúlyozást nyer. Nem azért él, hogy a lét nagy óceánjában elmerüljön, hanem társadalmi feladatai is vannak.

Liturgiájuk egyszerű, a gyülekezetek szabadok, maguk intézik minden ügyüket. Templomaik kívülről követik az indiai stílust, belül azonban egyszerűek.

E gondolat legnagyobb reprezentánsa, a 20. század Nobel-díjjal is kitüntetett költő-filozófusa, Rabindranath Tagore. A modern India egyik elnöke, a hazánkban is járt tudós

professzor, dr. Radhakrisnan is a Brahma Samaj tagjai közé tartozott.

Angol nyelven ma is megjelenő folyóiratuk, az „Indian Messenger” inkább a hindu értelmiségiekhez szól mint az egyszerű emberekhez.

Közljük a kétszáz évvel ezelőtt született és 1833-ban elhalt Rammohun Roy fényképét és egyik templomukat.

Szép Gyula újpesti presbiter testvérünk és neje május 20-án ünneplik házasságkötésük 50-ik évfordulóját. E nevezetes évfordulón mi is örömmel köszöntjük e sokunk által jól ismert és szeretett házaspárt, a kedves Ilonka nénit és Gyula bácsit. Kívánjuk, hogy a jó Isten még sokáig éltesse mindkettőjüket s áldja meg továbbra is olyan lélekkel, mellyel az elmúlt évtizedekben oly meghitté és kedvessé tudták tenni kis családi otthonukat.

Kétszáz évvel ezelőtt, a mai újságolvasó előtt jól ismert Bengál tartományban a legfelsőbb hindu kaszt, a brahminok közé tartozó családból született Rammohun Roy, akit az indiai felvilágosodás és szabadságmozgalom egyik korai előfutárának tekintenek.

Érdeklődése korán a vallási és társadalmi kérdések felé fordult. Előbb Tibetbe zarándokolt, hogy más vallást is megismerjen mint a sajátját. Itt majdnem mártírhalált szenvedett, meg akarták ölni, mert nem akarta tudomásul venni a Dalai Láma istenségét.

A 19. század elején mozgalmat indított az ellen a szokás ellen, hogy az özvegy, férje máglyáján megégettesse magát.

Bélyegsarok

A modern európai zene egyik vezéralakja, korunk legkimagaslóbb zeneszerzője, zongoraművész és zenetudós.

Felszabadulásunk után csaknem 10 év telt el, míg a magyar posta bélyegkiadással emlékezett meg a XX. század világhírű magyar zeneszerzőiről, akik népünk legértékesebb zenei hagyományainak folytatói, továbbfejlesztői voltak.

Az 1953. december 5-én megjelent „Zeneszerzők” sorozatban elhunyt és élő magyar zeneszerzőket ábrázoló, 7 címletből álló légipostabélyegeken Bihari János, Erkel Ferenc, Liszt Ferenc, Mosonyi Mihály, Goldmark Károly, Bartók Béla és Kodály Zoltán képeivel találkozhatunk. A bélyegeken az ábrázolt művész portréja mellett egy-egy művének jelenete látható. A sorozat 1 Ft-os címletén Bartók Béla arcképe mellett a „Fából faragott királyfi” című balett egyik jelenete látható, melyet olvasóinknak is bemutatunk (1. ábra).

Bartók Béla halálának 10. évfordulójára egy 60 filléres, sárgásbarna

és egy 1 forintos, zöld címletből álló alkalmi bélyegsorozatot adott ki a posta 1955. október 5-én, majd október 9-én a MABÉOSZ által rendezett XXVIII. Bélyegnappal kapcsolatos kiállítás megnyitására napján egy szelvényes légipostabélyegyet hoztak forgalomba. A bélyegkép azonos az 1 Ft-os címlettel, a szelvény ábrája: stilizált virággal díszített zongorafedél, alatta hangjegyek és a MABÉOSZ-ra utaló felírás (4. ábra). 1967. szeptember 26-án az „Operák” sorozat 60 filléres címletén a „Kékszakállú herceg vára” egyik jelenete látható (2. ábra). 1971. március 25-én, születésének 90. évfordulója alkalmával 1 Ft

címletű bélyeg kiadásával emlékezett meg a posta (3. ábra).

Bartók Béla, akit a humanizmus és a haladás gondolata hevített, nemcsak a század zenei törekvéseinek egyik irányítója, hanem a magyarországi 25 éves ellenforradalom idején a haladó gondolat egyik őrzője is volt.

A második világháború kitörése után, a fasizmus és a hitlerista elözönlés elleni tiltakozásul önkéntes száműzetésbe ment az USA-ba, ahol mostoha anyagi körülmények között, hosszabb betegség után halt meg. 1948-ban Kossuth-díjjal, a Béke-Világtanács pedig 1955-ben tiszteletbeli (posztumusz) békedíjjal tüntette ki.

Bartók Béla meggyőzéséből az unitárius hitre tért át, és mi, unitáriusok büszkén valljuk magunkénak.

Ez év március 25-én volt születésének 91. évfordulója, s e sorokkal is tisztelettel adózunk emlékének.

Dr. Kiss József

HÍREK

Miklós Imre államtitkár, az Allami Egyházügyi Hivatal elnöke, vezető munkatársai társaságában fogadta főgondnokunkat és püspökünket, akik bemutatják az egyházi vezető tisztségviselőket: Bajor János főjegyzőt, Huszti János közügyigazgatót és Bence Márton előadótitkárt. A beszélgetés rendjén az egyház vezetőit feltárták az aktuális problémákat, melyek megoldásához közösen keressük a kibontakozás útját.

Andrássi Gyula, a pécsi egyetem ny. műszaki osztályvezetője, a kolozsvári kolégium egykori jeles tornásza és a város első tornászedzője, 78 éves korában a Miskolc melletti Hámor községben elhunyt. Testvére volt néhai dr. Kiss Elek püspökünk özvegyének. Felesége, egyetlen fia, és rokonai gyászolják. Hámor község katolikus temetőjében helyezték hamvait örök nyugalomra. A temetésen dr. Ferencz József püspök és a község erdélyi származású római katolikus plébánosa szolgáltak, az ökumenikus gondolat gyakorlati megvalósítása jegyében.

Dr. Mátéffy Géza, a budapesti egyházközség gondnok-pénztárosa, aki egyben egyetemes egyházunk pénztárosa is volt, utóbbi két tisztségéről lemondott. Eddig szorgalmas munkájáért fogadja mindnyájunk köszönetét.

Rádió közvetített a Petőfi adó unitárius istentiszteleteket az elmúlt hónapokban. Január 30-án Szász János dunántúli lelkész, március 19-én Bajor János főjegyző, debreceni lelkész, április 30-án Bence Márton budapesti lelkész-előadó szolgáltak. Július 2-án Kelemen Miklós hódmezővásárhelyi lelkész, szeptember 3-án Huszti János budapesti lelkész fognak szolgálni.

A dunántúli szörvénygyűlekezethez tartozó győri szörvény zsinati főtanácsi rendes képviselőjéül Máthé Gézát, pótagagnak Fekete Andornót választotta meg, a szörvény gondnokasszonya Kolosvári Jenőné sz. Marosi Klára javaslatára egyhangúan.

Magyarkúti telepünkön az ideai nyaralókat — megfelelő ellátás biztosítása miatt — fogadni nem tudunk. Kirándulók az Irma-forrás melletti étteremben ételt-italt kaphatnak.

Húsvét vasárnapján a Hőgyes Endre utcai templomban Pethő István ny. püspöki helynök, a Nagy Ignác utcai templomban pedig Ferencz József püspök szolgált mindkét helyen Bence Márton budapesti lelkéssel együtt.

A Nagy Ignác utcai templomban — Huszti János lelkész betegsége miatt — húsvét másodnapján Szász János, április 9-én Bajor János és április 16-án Szász János végezték a szolgálatot.

Bence Márton lelkész és felesége május 25-én indulnak a svájci Locarno-ba, ahol a HEKS otthonában egy hónapot töltenek. Jó pihenést kívánunk.

Győrfi István ny. lelkész, teológiai intézeti igazgató köszöni azokat az üdvözlőleveleket, melyekkel híveink időről időre felkeresik.

Győrött virágvasárnapján istentisztelet tartottunk a református egyház gyülekezeti termében. Imádkozott és prédikált Szász János lelkész, úrvacsorai ágendát mondott dr. Ferencz József püspök. Az istentiszteleten huszonötven vettek részt, akik közül tizenötven vettek úrvacsorát. Egyházunk szolgálattévei látogatást tettek Pataki László győri református lelkésznel, aki mindig szíves szeretettel bocsátja rendelkezésünkre gyülekezeti termüket. Pataki László lelkész, volt pápai teológiai professzor püspökünkkel egyidőben tanult a párizsi protestáns teológiai fakultáson.

Kocsordon a pünkösdi ünnepene a hívek kérésére dr. Ferencz József szolgált és oszdt úrvacsorát.

Dr. Imreh Dénes tb. főgondnokot meglátogatta csornai lakásán, a Győrött tartott istentisztelet után püspökünk. Dr. Imreh Dénesnek elvülhetetlen érdemei vannak a debreceni és a kocsordi unitárius gyülekezetek megerősítésében. Továbbra is jó egészséget kívánunk neki és feleségének a nyugalom esztendeire.

Mátyásföldön, a Duna-Tisza közli gyülekezet egyik szórványgócában havonta egyszer, vasárnap délután 4-kor Bence Márton budapesti lelkész szolgál a Baross utcai ref. templomban.

Dr. Nagy Károly volt algyői orvost 73 éves korában április 6-án Szegeden temette el Kelemen Miklós hőmezővársárhelyi lelkész. A temetésen egykori algyői betegek közül sokan megjelentek és nevükben a sírnál a község római katolikus plébánosa is búcsúzott.

Bartók Béla főgondnok, püspök és közügyigazgató társaságában meglátogatta dunapataji gyülekezetünket. A községi tanács kérésére, az üresen álló lakást átengedtük használatra a községi gyógyszerártnak. A jelenlegi gyógyszerártnak épülete lebontásra kerül, helyén a község és a gyógyszerárt épít. Örvendünk, hogy Dunapataj nagyközség és környéke lakóinak egészségügyi ellátása, biztosítása érdekében szolgálatot tehetünk.

Husztli János budapesti lelkész köszöni azt a sok érdeklődést és szeretetet, amellyel hívei betegágyánál felkeresték.

A budapesti Theológiai Szemlében dr. Bucsay Mihály, a református teológiai akadémia dékánprofesszora meleg hangon tájékoztatta a magyar protestáns olvasóközönséget arról, hogy Kolozsvárt újra megindult a nagymúltú, 1861-ben alapított Keresztény Magvető.

Theologická Revue címen jelenik meg a Csehszlovák egyház Husz János nevét viselő teológiai fakultásának folyóirata. A lap főszerkesztője Zdeněk Trtík professzor, a szerkesztőbizottság tagjai közt szerepel a hazánkban is járt dr. M. Kánák professzor, a technikai szerkesztő M. Salajka professzor, aki egyben a csehszlovákiai ökumenikus tanács titkára.

Utó Endrét, az Operaház tagját, eddigi eredményes munkája elismeréseként Székely Mihály emléklappal tüntették ki. Szeretettel köszöntjük.

Kecskeméten és Nagykőrösön április 30-án délelőtt és délután Bence Márton budapesti lelkész, mint a Duna-Tisza-közi gyülekezet megbízott lelkésze tartott szórványhíveink körében istentiszteletet és osztott úrvacsorát.

Pécsett április 30-án Szász János dunántúli lelkész szolgált és osztott úrvacsorát.

A **Keresztény Magvető** kiadóhivatala kéri azokat a híveinket, akiknek címére az 1971. évi 1-2. számot megküldték, lapunk kiadóhivatalához intézett levelezőlapon, vagy telefonon nyilatkozzanak arra vonatkozóan, hogy kívánják-e a lap rendszeres megküldését az évi előfizetési díj ellenében.

A **Nagy Ignác utcai** gyülekezeti teremben a tavaszi évszázó összejövetelt május 6-án este tartották meg.

A **pestlőrinci** gyülekezet megkezdte a templom és a torony renoválását. A gyülekezet előjárósága szeretettel várja az áldozatkész adományokat, elsősorban a korábban pestlőrinci hívektől.

A **budapesti egyházközség** presbitériuma és közgyűlése Vadady Albertné gondnoknő elnöklete alatt, március 12-én az istentiszteletet követően ülést tartott. Bence Márton lelkész számolt be az elmúlt esztendő lelki munkájáról. Jövőhagyaták az 1971. évi zárszámadást és az 1972. évi költségvetést.

Néhai Filep Imre budapesti lelkész és h. püspök özvegye részére a budapesti egyházközség a Nagy Ignác utcai épületben két szoba összkomfortos lakást biztosított, így Husztli János lelkész és családja rövidesen beköltözhet a megüresedett lelkészi lakásba. Özv. Filep Imréné új lakása helyreállításának a költségeit az egyetemes egyház és a gyülekezet közösen viselték.

Hétfőn a budapesti egyházközség lelkészi irodája zárva van, pihenőnapot tartanak.

Miskolcon úrvacsorázattal egybekapcsolt istentiszteletet tartott április 16-án Bajor János debreceni lelkész.

Temetés vagy más sürgős esetekben híveink telefonon is tehetnek bejelentést a Nagy Ignác utca lelkészi hivatal 113-094 sz. telefonján, de 10-től du. 2-ig. Kb. május végéig vagy június közepéig, amíg Husztli János lelkész beköltözhet a Nagy Ignác utcai lelkészi lakásba, délutánonként a 113-094 sz. telefonon bejelentést tenni nem lehet. Telefonálni lehet a Hőgyes Endre utcai iroda telefonján 137-186, vagy Bence Márton lelkész lakására, 335-069, vagy dr. Ferencz József püspök lakására (este felé) 353-858.

Engel Györgyné sz. Lázár Franciska egykori budapesti hívünk, aki jelenleg Lausanne-ban él, megküldötte irattárunk részére egyik régebben írt versét, melynek megírására, néhai Barabás István budapesti lelkész inspirálta. A ballada szerű vers címe: A Szent Anna tó legendája. Köszönjük kedves figyelmét.

Nagy Ferenc ny. hatvani református lelkész április 10-én Keszthelyen, 84 éves korában elhunyt. Szeretettel gondolunk néhai lelkész testvérünkre. Igaz keresztényi emberséggel tette lehetővé, hogy Hatvanban, a református templomban istentiszteletet tarthassunk hatvani és környékbeli unitárius híveinknek, ő maga is gyakran megjelent istentiszteleteinken. A Hatvantól északra fekvő bányavidék elég nagyszámú unitárius szórványhíveinek névsorát rendelkezésünkre bocsátotta s ottani szolgálatát alkalmával őket is

lelki gondozásban részesítette. Legyen pihenése csendes s emléke áldott.

Dr. Szentiványi Sándor tb. püspöki helynök jelenleg lancasteri unitárius lelkész száz dollárt adományozott a kocsordi unitárius gyülekezet lelkészi lakásának renoválására.

Kocsordi gyülekezetünk parókiájának renoválási költségeire a svájci szabad-élvű lelkészek, teológiai professzorok és hívek értékes segítséget gyűjtöttek össze. Az adakozásban élen jártak azok a svájci barátaink, akik 1968 nyarán meglátogatták kocsordi gyülekezetünket. A gyűjtési akció még nem nyert befejezést, mozgató lelke Walter Ammann winterthuri lelkész. A parókia épületének renoválását és belső korszerűsítését ifj. Végh Mihály lelkésznek és családjának megérkezése után, előreláthatólag a nyári hónapokban végzi majd el a gyülekezet.

Dr. Ijjas József kalocsai érseket, a katolikus püspöki kar elnökét a budapesti katolikus hittudományi akadémia érdekes teológiai munkássága elismeréseként díszdoktorrá avatta. Az ünnepélyen püspökünk is részt vett és köszöntötte az ünnepeltet. Az avatást követő fogadáson püspökünk megismerkedett és köszöntötte a római katolikus egyház négy, nemrégiben felszentelt új püspökét.

Ausztráliából küldött meleg üdvözlőt Szeley Andrásné volt fűzesgyarmati hívünk, községi könyvtáros, aki férjéhez és gyermekeihez vándorolt ki. A fűzesgyarmati gyülekezet szeretettel viszonzza a jókívánságokat.

Dr. Kerekes Ernő 68 éves korában elhalt hívünket Bajor János főjegyző temette el hamvasztás után Budapesten. Az elhalt édesapja néhai Kerekes Ferenc évtizedeken át debreceni gyülekezetünk egyik oszlopa volt, testvére, Kerekes Piroska pedig ma a debreceni gyülekezet gondnoka. A temetésen jelen volt az egész család. A hátramaradottaknak vigasztalódást kívánunk.

Halottak napján a budapesti egyházközség, az egyház és a gyülekezet elhalt egykori vezetői sírjára elhelyezi a megemlékezés örökzöld koszorúit. A gyülekezet előjárósága köszöni azokat a köszönő szavakat, melyeket az elhunyt egyházi vezetők hozzátartozói a gyülekezethez szóban és írásban eljuttattak. E szép szokás gyakorlását vidéki gyülekezeteinknek is figyelmébe ajánljuk.

Gyülekezeti napot tartottunk április 16-án a Hőgyes Endre utcai teremben. Szász János lelkész áhítata után további műsor szolgált a gyülekezet építését.

Házvezetónőt keres kétgyermekes művészházaspár, budai villában szép szobát és jó fizetést adnak. 35-55 közötti nők jelentkezzenek lapunk kiadóhivatala útján.

UNITARIUS ÉLET

Laptulajdonos

a Magyarországi Unitárius Egyház
Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Ferencz József

Budapest IX., Hőgyes Endre u. 3.
Táv. 137-186.

A szerkesztő bizottság vezetője:

Bence Márton

Tagjai: Bajor János és Szász János
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a Posta hírlap-üzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI. Budapest V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Évi előfizetési díj 30,- forint
Külföldre évi 36,- forint.

INDEX: 25.842

72.2776/2-2 - Zrínyi Nyomda, Budapest
Felelős vezető: Bolgár Imre

ISTENTISZTELETEK

Pünkösöd első napján, május 21-én, vasárnap:

Nagy Ignác u. de. 11; Hőgyes E. u. de. 10; Pestlőrinc, de. 11;
Pesterzsébet de. 9; Vecsés du. 4 órakor.

Pünkösöd másodnapján, május 22-én, hétfőn: Pestlőrinc de. 11,

Nagy Ignác u. de. 11; Hőgyes E. u. du. 6 órakor.

Mátyásföldön máj. 21-én, pünkösöd első napján úrvacsoraszertással.

Polgárdiban máj. 21-én, du. 6.,

Zalaegerszegen és Nagykanizsán máj. 14-én,

Szombathelyen máj. 28-án.

Pünkösöd mindkét napján úrvacsoraszertás. Az egyházközségek előjáról kéri a hívek szíves adományait az Úrasztalat megterítéséhez.